SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

No. 39. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 1, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го БЕРЕЗНЯ 1988 Ч. 39. РІК XCV.

...КО ПРИЇХАЛА ДО АВСТРАЛІЇ

РОЗПОВІДАЄ ПРО Л. ЛУК'ЯНЕНКА

О. Мешко

Ню Йорк (ЗП УГГ). — В середу, 24-го лютого ц.р., до Мельборну, Австралія, прилетіла член-засновник Української Гельсінкської Групи, довголітній політв'язень Оксана Яковна Мешко.

Тримісячну візу на відвідини Австралії О. Мешко дістала за приватним запрошенням, для лікування очей. О. Мешко, якій 83 роки, відбувала ув'язнення в сталінських концтаборах (1947-55 роки), у божевільні (червень-вересень 1980 рік), в тюрмі (1980-81 роки) і на засланні в Хабаровському краї (1981-86 роки).

Перед виїздом з Москви до Австралії О. Мешко зустрілася з дружиною свого репресованого товариша правозахисної діяльности Левка Лук'яненка, Надією Н. Лук'яненко їздила відвідати чоловіка, якого 30-го січня ц.р. привезли на заслання під адресу: 646014 Томская область, Парабильський район, пос. Березовка.

Під час перевезення табору особливого режиму із сел. Кучимо, Чусовського району на Уралі, до села Центральний, того самого району 8-го грудня 1987 року Л. Лук'яненка забрали на етап чотири дні перед закінченням його 10-річного таборового терміну. Етап до Томської області, який тривав майже два місяці, був, дуже тяжкий і виснажливий. В засланні Л. Лук'яненка погнали на роботу, хоча він в пенсійному віці.

Після відбутих 25 років тяжкого ув'язнення Л. Лук'яненко став дуже хворою людиною: на засланні його змушені були просто з роботи забрати до лікарні. У супровідних документах під час етапу Л. Лук'яненкові було приписано „заслання суворого режиму". Таке формульовання незрозуміле. Дотепер режим заслання формально не визначали. В листі до родини Л. Лук'яненко з природи стриманий і терплячий, висловлює побоювання, що не доживе до кінця 5-річного заслання в таких умовах. Л. Лук'яненко потребує підтримки і допомоги.

В каплиці Менгеттен коледжу буде українська Літургія

Йонкерс, Н. Й. — Заходом Комітету Тисячоліття Хрещення України в Йонкерсі, при видатній допомозі проф. Володимира Стойка, в неділю, 6-го березня ц.р., о год. 10:45 вранці в каплиці Мангеттен коледжу в Бронксі о. шамбелян Іван Сквілер відслужить Торжественну Службу Божу при співучасті о. Василя Заверухи зі Стемфорду і церковного хору парафії св. Михаїла в Йонкерсі під керівництвом д-ра Олега Сохана.

Після Богослуження в бібліотеці коледжу відбудеться відкриття виставки українського церковного мистецтва, в якій беруть участь відомі украніські мистці. При тому буде подана кава з солодким. До участи комітет запрошує мешканцілв Йонкерсу й околиці і Ню Йорку.

20-ий Відділ СУА у Філядельфії святкує 40-ліття

Філядельфія. — 40-літній ювілей 20-го Відділу ім. Олени Теліги у Філядельфії святкуватиме в неділю, 6-го березня ц.р., о год. 4-ій по полудні в УОК Центрі.

Управа і членки Відділу запрошують усіх, хто від давніх початків аж до сьогодні цікавиться працею Відділу, відвідував його імпрези, щоб тепер разом з членством відсвяткувати його ювілей.

В програмі участь беруть: Марія Касіян, голова Відділу, Надія Оранська, сольоспів, д-р Наталя Пазуняк, поетка і сатирик — Міра Гармаш, інж. Лідія Дяченко, Лідія Бульба, проф. Юрій Оранський, фортепіяновий супровід; мистець Роман Василишин — оформлення сцени.

В. Балей розповість про стан культури в Україні

Ню Йорк. — Тут в суботу, 5-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця. **Вірко Балей, в** поворотній дорозі з України, виголосить доповідь ілюстровану звукозаписами і прозірками про: музику, культуру та нові культурні відносини і можливості культурної співпраці з Україною.

Доповідач також поінформує про приїзд до Америки одного з найбільш визначних українських композиторів, Валентина Сильвестрова, та концерт його творів у виконанні оркестри „Континуум", що відбудеться в суботу, 9-го квітня ц.р. в Лінкольн Центрі.

ЗУАДК повідомляє про зміни

Філядельфія. — Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) повідомляє українську громаду, що директор канцелярії Мирон Баранецький на власне бажання по 10-ти роках відданої праці для ЗУАДК зднем 1-го січня 1988 року відійшов на заслужену емеритуру.

Новим директором канцелярії Екзекутива ЗУАДК призначила колишнього головного організатора УН-Союзу Степана Гавриша, який під час 1987 року, був урядовцем канцелярії ЗУАДК, виконуючи обов'язки асистента директора.

Екзекутивний Комітет також інформує, що по смерті св. п. Олександра Татомира, опорожнене місце секретаря ЗУАДК зайняла Дарія Степаняк, а місце члена Екзекутиви по смерті св. п. проф. д-ра Петра Стерча зайняв Леонід Веремієнко.

ВІДКИНУЛИ ПРОХАННЯ ПРО ЛЕҐАЛІЗАЦІЮ УКЦ

Москва. — Згідно з повідомленням пресового агентства Ройтерса, яке покликається на добре поінформовані совєтські урядові джерела, Рада для релігійних справ в СССР відкинула петицію Української Католицької Церкви в Україні про легалізацію.

Згідно з цим повідомленням совєтські відповідальні чинники покликали п'ятьох єпископів УКЦеркви на розмови до Києва, а потім вдруге до Івано-Франківська, щоб, мовляв, розглянути прохання про зареєстрування Української Католицької Церкви, як окреме віроісповідування. Згадане прохання підписали, як відомо, два інші українські католицькі Єпископи Павло Василик і Іван Семеді.

Використовуючи позірну неоднозгідність між єпископами, які підписали, і тими, які не підписували прохання про легалізацію, представики державних органів, відповідальні за „релігійні культи" в СССР, відкинули петицію УКЦ. Це вже другий випадок, що совєтські чинники поглумилися над релігійними почуваннями українців-католиків, які змушені, як за римського цісаря Нерона,ісповідувати свою віру в катакомбах. Першу петицію було внесено з ініціятиви Йосифа Терелі, ще за його перебування в Україні. Другу петицію передав у секретаріяті Президії Верховної Ради СССР правозахисник Іван Гель, після виїзду Й. Терелі на Захід. Він правдоподібно перебрав також головство Комітету прав віруючих і УКЦеркви в Україні, діючи в тісній співпраці з о. Петром Зеленюком.

В останньому часі Ватиканська радіостанція повідомляла у передачі 24-го січня ц.р., що у зв'язку з петиціями про віднову УКЦ, почалися „перші контакти" між представниками тієї Церкви і київського уряду. Також німецьке пресове аґентство КНА повідомляло про запрошення до Києва єпископів-сигнаторів петиції, Владик Василика і Семеді. Окремо діяв в цій справі австрійський кардинал Франц Кеніг правдоподібно з доручення Ватикану.

Вміжчасі пропагандивна кампанія проти УКЦеркви і її вірних, там в Україні і тут на поселеннях у вільному світі, триває далі, доказом чого є численні статті у совєтських газетах, що їх понаписували вчені атеїсти з доручення КҐБ.

Гарвардська літня школа поширює навчання української мови

Кеймбридж, Масс. (ФК-У). — Від 1970 року Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) влаштовує літні курси української мови, старвючися задовілнити потребу на спеціялістів з української мови в науковому світі, для різних державних інституцій і для масової інформації. Потреба на україномовних знавців тепер теж зростає завдяки ширшим зв'язкам Америки з СССР в ділянках туристики, спорту, культури, науки та особистих контактів. Сподівана і обговорена у всьому світі „перебудова" сучасних політичних умов СССР можливо зможе відкрити брами багатьох українських міст для зовнішнього світу і запотребування на молодших людей з професійним знанням української мови.

Популярність літніх курсів україністики в Гарварді є вповні оправдана. Вони не тільки цікаві, але й на високому рівні. Предмети викладають кваліфіковані особи, передаючи студентам свої широкі практикою і наукою здобуті відомсті про українську культуру та історію. Наука українознавства у Гарвардській літній школі цікава ще й тим, що часто ілюстрована й доповнювана матеріялами, виставками, фільмами, прозірками, і виступами відомих в українському культурному світі й науці особистостей.

Курси мови заавансованих вчитиме цього року д-р Володимир Мокрий з Ягелонського університету в Кракові, Польща. Він відомий своїми методами навчання, добре підготованими матеріялами і широким знанням розвитку української культури в Східній Европі. Гарвардський університет поробив старання, щоб спровадити його до Америки.

Гарвардські курси є признані й респектовані іншими університетами, в яких учасники літньої школи можуть зарахувати їх до своєї університетської програми. Завдяки стараням професора української літератури д-ра Григорія Грабовича, голови департаменту славістичних мов і літератур у Гарвардському університеті, Гарвардська літня школа недавно була визнана Асоціяцією американських славістів головним центром для вивчення української мови в Америці.

Щороку кілька десятків молоді з різних стейтів Америки, з Канади, Европи й інших країн записуються на мовні курси й відтак поширюють добре ім'я Гарвардської літньої школи україністики серед інших і ділять ся своїми позитивними враженнями. Досі вже понад 1,000 студентів взяло участь в курсах україністики. Важливим є підкреслити, що зацікавлення курсантів професійне: багато минулорічних початківців плянують осягнути маґістерські ступені в совєтознавчих студіях і стати кваліфікованими дос-

(Закінчення на стор. 3)

В Канаді вимагають визнання інших мов

Оттава (ОУПС). — З датою 11-го лютого 1988 року вислано в імені Товариства Плекання Рідної Мови меморандум до прем'єр-міністра Браєна Малруні в справі нового законопроєкту, **що має на меті леґалізувати** другий „Закон про офіційні мови" з поправками до тепер існуючого „Акту про офіційні мови" з 1969 року.

Не заперечуючи справи поширення прав французької мови в Канаді, меморандум ТПРМ стає на захист „обласних" — неофіційних мов у Канаді, в тому й української в степових провінціях країни в дусі рекомендацій проф. Ярослава Рудницького з першого тому Рапорту Королівської комісії Б-Б з 1967 року.

Законопроєкт був відкладений у парляменті Канади „для дальшого студіювання" після критичних заввaг послів із західньої Канади в днях 8-го і 9-го лютого, що узалежнювали своє становище від зміни закону 101 у Квебеку, який леґалізував французьку мову як єдину офіційну в цій провінції ще в 1976 році. Не входячи в англо-французьку мовну контроверсію, меморандум ТПРМ, підписане її президентом проф. Я.Рудницьким, як колишнім членом Королівської комісії Б-Б, вимагає поширення статті 38 в мовному акті Канади на користь неофіційних мов Канади в дусі його рекомендацій із 1967 року.

ДЖ. ШУЛЦ НЕ МАВ ВЕЛИКИХ УСПІХІВ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Каїро, Єгипет. — Єгипет а зглядно президент Госні Мубарак, був одинокою державою, яка досі прийняла мирову ініціятиву на Близькому Сході, яку намагався представити тамошнім державам, зокрема Ізраїлеві, Йорданії, Сирії, Єгиптові і Палестинській Визвольній Організації, державний секретар З'єднаних Стейтів Америки Джордж Шулц, відбувши там численні зустрічі з керівниками згаданих країн.

Політичні спостерігачі і кореспонденти, особливо ті, які супроводжають Дж. Шулца на Близький Схід інформують, що в загальному його місія була відомою. Єгипет фактично схилив Адміністрацію президента Роналда Регена, щоб державний секретар поїхав на Близький Схід особисто, Мубарак був тим політиком, що відмовив ПВО не встрявати в конфлікт на окупованих Ізраїлем землях, зокрема на західньому березі ріки Йордан і смузі Ґази і дати можливість Шулцові з'ясувати лідерам арабських країн американську мирову ініціятиву, але він, Мубарак, не міг натомість прихилити до своєї ідеї Ясіра Арафата, керівника ПВО який категорично відмовився зустрічатися з Дж. Шулцом і дав зарядження своїм підлеглим і симпатикам, щоб вони також ігнорували перебування державного секретаря ЗСА на Близькому Сході.

Прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Шамір приймав Дж. Шулца тепло, гостив його парадною вечерею, але також відмовився говорити з ним про міжнародну конференцію у справі полагодження палестинського питання і недвозначно заявив, що за його урядування не буде жадних змін на окупованих землях. Він ці землі, очевидно, не називає окупованими а „прилученими" до Ізраїля. Інакше від свого прем'єр-міністра думає в Ізраїлі міністер закордонних справ Шімон Перез і його Соціялістична партія, яка одначе не хоче ламати списів з бльоком Лікуд, тобто розривати урядової коаліції, бо тоді вона мусіла б взяти на себе повну відповідальність за створення політичного хаосу в Ізраїлі і на Близькому Сході взагалі.

Після довшої розмови Дж. Шулца з Г. Мубараком, державний секретар заявив кореспондентам, що „ми в повні погоджуємося, що до пляну розв'язки палестинського питання". Як відомо американський плян передбачає встановлення окремої території для палестинців з власною самоуправою і автономним урядуванням, але, як вже було сказано, цей плян можна буде реалізувати тільки тоді коли наступить зміна уряду в Ізраїлі і коли до голосу прийдуть молодші політики, а старі революціонери типу Шаміра, відійдуть на спочинок.

Дж. Шулц звітуватиме в середу, 2-го березня президентові Р. Регенові про свою місію, яка в загальному не була надто успішною, — кажуть політичні спостерігачі.

Заворушення у Вірменії припинилися

Москва. — Після звернення Міхаїла Горбачова до населення Вірменської і Азербайджанської республік вуличні демонстрації в Єревані, в яких взяло участь за різними даними від кількох десятків тисяч до півтора мільйона осіб, припинилися.

Із Степанакерта, столиці Нагірного Карабаху, повідомили, що учасники протесту, які прибули туди зі всіх сіл тієї автономної области, перетворили центр міста в містечко з наметів. Вони вимагають приєднання Нагірно-Карабахської области до Вірменії. Ця вимога була після деяких вагань підтримана керівниками вірменської компартії — наперекір волі ЦК КПСС, який недавно заявив, що автономна область повинна залишатися у складі Азербайджану, хоч більшість населення в ній становлять вірмени.

Як пише московський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Філіп Тавбман, заворушення на Кавказі стали найбільш серйозною, не враховуючи чорнобильської катастрофи, зовнішньополітичною кризою, з якою зустрілося горбачовське керівництво з часу свого приходу до влади в березні 1985 року. Як пише Ф. Тавбман, консервативні партійні діячі попередили Горбачова, що лібералізація, яку він провадить, може привести саме до таких подій, які відбувалися у Вірменії і Нагірному Карабасі. Відповідаючий на ці пророцтва, Горбачов зауважував майже в кожній своїй вели-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

АНТИКОМУНІСТИЧНІ ПОВСТАНЦІ в Афганістані муджагедіни не дуже задоволені, що Вашінгтон і Москва вже договорились поза їхніми плечима про закінчення війни, бо це означає, що З'єднані Стейти Америки незабаром, а може навіть без належного попередження, стримають доставу зброї, амуніції, військового виряду, харчів і медикаментів для повстанців і вони можуть опинитись в небезпеці під тиском понад стотисячної совєтської збройної сили, яка нібито збирається покидати Афганістан, але у повному виряді. Муджагедіни надіялися, що демократична Америка принаймні буде консультуватись з керівниками повстанського руху і візьме їхні побажання до уваги. „Тим часом за нас говорив у Москві державний серкетар Джордж Шулц і його розмови залишились великим секретом для вільного світу", — заявили керівники повстанського руху, висловлюючи побоювання, що їх вже продали в Москві. Деякі, особливо консервативні політичні спостерігачі й аналітики, не виключають такої можливости.

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА ДОСТОВІРНІ джерела голова американської делегації на міжнародній конференції у справі прав людини в Женеві Армандо Вальдарез заявив, що режим диктатора Фіделя Кастра має намір звільнити в найближчому майбутньому тисячі політичних в'язнів з численних тюрем і таборів примусової праці і дати їм можливість виїхати до інших країн, якщо вони будуть собі цього бажати. Ця ініціятива, на думку Вальдареза, була виявлена тому, що Кастро не бажав, щоб Організація Об'єднаних Націй мала причину до перевірки порушення прав людини на Кубі. Загально сподіваються, що незабаром появиться, в цій справі офіційне становище кубинського уряду. Державний департамент ЗСА, устами свого представника заявив, що навіть якщо заходи Кастра є тільки косметичного порядку їх треба привітати, як зворот у правильному напрямі. Кубинські антикомуністи заявили у відповідь на питання кореспондентів, що Кастро мусів би звільнити усіх 10 мільйонів кубинців, щоб хоч частинно уподібнитись до системи демократичних країн.

Й. СТАЛІН ТРИМАВ В ҐУЛАҐАХ 12 МІЛЬЙОНІВ В'ЯЗНІВ

Москва. — Пресове аґентство Ройтерса, покликаючись на совєтського автора Юліяна Семйонова і його статтю опубліковану в газеті „Московський Комсомолєц" інформує, що в 1953 році, тобто році смерти совєтського диктатора-тирана Йосифа Сталіна, в ҐУЛагах СССР перебувало 12 мільйонів в'язнів. Загально думають, що згадана газета була першим виданням в Совєтському Союзі яка назвала менш-більш правдиву цифру в'язнів в численних тюрмах, концтаборах і таборах непосильної праці, про що вже раніше згадував письменник Александер Солженіцин, але його праця „Архіпелаг ҐУЛаг" появилася за кордоном, а багато совєтських читачів взагалі не мали змоги познайомитись із змістом цього видання.

Ю. Семйонов згадує, у своєму ранішому виданні, що Й. Сталін знав про число в'язнів і навіть коротко перед смертю про ці й інші справи в ҐУЛаґах інформував диктатора у засекреченому звідомленні Семйон Ігнатієв, міністер державної безпеки.

Письменник Семйонов не подає однак числа в'язнів, вимордуваних, розстріляних, померлих і знищених у численних чистках в 1930, 1940 і 1950-их роках, зокрема після Другої світової війни, коли на території СССР велася боротьба проти націоналістів і Української Повстанської Армії в різних частинах України. Закордонні знавці підсовєтських відносин кажуть, що під час сталінського владування загинуло понад 20 мільйонів осіб, не враховуючи жертв Другої світової війни, але це твердження заперечували весь час совєтські історики.

Згідно з опінією самого Семйонова, батька якого замордували в ҐУЛаґах сталінці, у це число 20 мільйонів не враховані також жертви клясової боротьби і селяни, які померли з голоду під час примусової колективізації і започаткування індустріялізації в СССР.

Концтабори були розкинені по цілій території Совєтського Союзу, найбільше на Сибірі, але окремі табори тяжкої примусової праці були також в европейській частині СССР, Центральній Азії і на Поволжі.

Більшість цих довголітніх в'язнів, засуджених на смерть, кару яким замінено на 25 років, почали звільняти в 1956 році, коли до влади в СССР прийшов Нікіта Хрущов, який не тільки зліквідував в...ику частину концтаборів, але засудив саму сталінську систему, назвавши диктатора Сталіна тираном.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ОПУБЛІКОВАНИМИ дослідами, американським родинам живеться багато краще тепер, як у 1970-их роках. Однак це поліпшення приписується заробіткові двох людей в родині, а не економічному покращанню чи вищим платням. Натомість заробіткова прогалина між багатими і бідними помітно зросла. Цей звіт, приготований для Бюджетного бюра Конґресу, в заключенні ствердує, що багатим живеться краще, а бідним гірше, а це, припускають, викличе посилені дебати в Конґресі на тему того, що теперішня Адміністрація пособляє радше багатим.

НЮЙОРКСЬКИЙ СТЕЙТОВИЙ медичний панель, що його покликав до життя губернатор Маріо Квомо, одноголосно виніс рішення про перевірку всіх лікарів стейту. Прихильники цього пляну уважають, що коли цей плян перейде в життя, то його можуть підхопити інші стейти країни і це підвищить якість медичної опіки, елімінує недбальство лікарів і підніме загальне довір'я до лікарської професії. Натомість Американська медична асоціяція поставилась до того з великим застереженням.

З ПЕНТАҐОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що З'єднані Стейти Америки незабаром розпічнуть процес знищення перестарілої хемічної зброї розміщеної у вісьмох частинах території ЗСА. Перестарілі хемічні бомби і артилерійські набої будуть знищені в першу чергу і їх спалюватимуть у спеціяльних печах, невтралізуючи рівночасно шкідливі хемікалії і запах, який некорисно може впливати на людей і звіринний світ. Згідно з цією інформацією знищенню підлягають приблизно 25,000 тонн хемічної зброї, яку тепер не вживають, бо вона вже раніше була замінена новою модерною зброєю. Процес знищення має бути закінчений до 1996 р. і коштуватиме приблизно два й півмільйона долярів.

МОСКВА ДАЛА ДО ЗРОЗУМІННЯ, що її дипломати не будуть настоювати на знищенні апаратів Стратеґічної оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена під час переговорів у Женеві, особливо при обговоренні справ пов'язаних з редукцією стратеґічних нуклеарних ракет на 50 відсотків. Раніше совєтські офіційні чинники настоювали на припиненні дослідів і знищенні апаратури цього проєкту. Така зміна настанови совєтських керівників дещо здивувала західніх дипломатів та викликала нотку недовір'я у Білому Домі. Існує можливість, що совєти, з допомогою японської компанії „Тошіба", і вкрадених в ЗСА плянів, виготовила вже свою власну систему оборони тому й наступила зміна у підході до цієї справи.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ФІЛЬМОВИЙ музей, який після сімох років плянувань, збірок і будувань відкриє свої двері при кінці травня ц.р. в Квінсі, Н. Й., вшанував у готелі Валдорф-Асторія фільмового актора Джіммі Стюарта. Нагороду вручила дружина президента Роналда Реґена, Ненсі, давня приятелька актора, в присутності вибраної публіки мистецького світу Америки. Джіммі Стюарт, як висловився один з гостей, це легенда фільмової індустрії та людина великого таланту і особистої гідности. Дякуючи за всі признання і нагороду, 80-літній актор сказав, що зараз він знаходиться „на пенсійній сцені", але не заперечив можливости того, „що якби я знайшов відповідну ролю для свого віку, то..."

У ВАШІНҐТОНІ ГОЛОВА комісії заснованої президентом Роналдом Реґеном для вивчення способів поборювання хвороби АІДС, адмірал Джеймс Ваткінс, подав до публічного відома заключення та рекомендації. Найперше говорить він про потребу фондів в сумі 2 біл. дол. річно для поширення лікувальних програм наркоманів і поліпшення системи обслуги здоров'я, щоб в цей спосіб запобігти зростаючій епідемії. Він наполягає, щоб затруднити 32,000 спеціялістів для лікування наркоманів і відкрити 3,300 лікувальних клінік. Д. Ваткінс ствердує, що забагато часу витрачається на дрібничкові рішення чи другорядні проблеми, як дарове видавання підшкірних голок чи іншого охоронного приладдя, а не звертається належної уваги на суть справи — спинити наркоманію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Банкрутство теорії „одного радянського народу"

Совєтський Союз складається з 15-ох „самостійних республік", які творять федерацію. Найбільшою і за числом населення найчисленнішою є Російська Федеративна Совєтська Республіка на території 6,500 квадратових миль із 143 мільйонами населення. Статистика населення пофальшована, бо в число росіян включено особливо багато неросійських племен на Сибірі. Все одно, з кожним роком число росіян зменшується у відношенні до неросіян, бо природний приріст неросіян, особливо мусулман, куди вищий. Побудована на брехні і терорі, совєтська імперія успадкувала від царського режиму не тільки вірність „єдиній неділимій" Росії, але й чорносотенне обруситєльство. Воно у практиці проявилось і далі проявляється у безоглядній русифікації, у теорії знайшло вислів в змаганні до „одного радянського народу з російською мовою і культурою". Як кожний абсурд — і ця теорія мусіла збанкрутувати. Гостра економічна криза, спричинена системою державного монополю на всю продукцію і розподіл, вичерпання золота, яким треба платити за щорічний імпорт мільйонів тонн зерна і збіжжя від капіталістичних країн, щоби рятуватися від голоду, банкрутство так званого „еврокомунізму" і величезні видатки на зброю примусили за приходу людини з молодшої ґенерації та інженера за фахом Міхаїла Ґорбачова проголосити під гаслами „гласности і перестройки" — реформ, які ніби мали би наблизити теперішню систему до західньої демократії.

Відомо, що ці реформи покищо проявилися у значному облегшенні цензури та в частинному звільнюванні зконцтаборів і в'язниць політичних в'язнів. Як за доби НЕП-у (Нова Економічна Політика) ще за життя Леніна і як за панування Хрущова — стало легше жити. Люди набрали більшої відваги, стали сміливішими, стали голосніше говорити. І воно зразу проявилося у зрості свободолюбних національних рухів. Почалися страйки, маніфестації і демонстрації. Центральний уряд, який перед Ґорбачовим був би стріляниною і масовими арештуваннями здавляв ці рухи, тепер пішов на поступки, на компроміси. Не з любови до демократії, а з остраху, що репресії доведуть до ще гострішої реакції, яка може проявитися так, як у 50-их роках на Мадярщині, — збройним повстанням.

Але раз постала щілина в ділянці людської свободи — свободолюбні рухи набирають щораз більшої сили, щоби ту щілину поширити. У минулому тижні розмірно невеличка Вірменська комуністична партія збунтувалася проти свого голови — корінного москаля. Його звільнили і на його місце поставили вірменина. У столиці Вірменії Єревані відбулися демонстрації, батьки проголосили одноденний шкільний страйк і не післали дітей до шкіл. Речник центрального уряду в Москві Ґенадій Ґерасімов — згідно з новою тактикою уряду — признав ті події і подав їх до загального відома.

Про масові демонстрації на Литві з нагоди роковин проголошення литовської державної незалежности, знасилуваної совєтською інвазією та окупацією, була вже мова на цих сторінках. У минулому тижні подібні масові демонстрації відбулися у другій прибалтійській країні, Естонії. Проти демонстрантів не вислано війська ані поліції, тільки поліційні аґенти фотографували демонстрантів, щоби їх згодом виарештувати, як минеться доба Ґорбачова.

Нас, українців в діяспорі, цікавить стан в Україні. Ґорбачов у всіх своїх публічних виступах промовчує національне питання. Покищо в Україні володіє яничар Володимир Щербицький, який переводить засідання компартії України російською мовою. Але вже відізвалися відважніші голоси, як ось Олеся Гончара, автора проскрибованого „Собору". Покищо в Україні мовчанка і прибулий недавно до Америки Михайло Руденко у своєму першому публічному виступі закликав плекати українську мову вільними українцями, бо в Україні її у школах, на вулицях і в крамницях не чути. Але логіка диктує дивитися більш оптимістично на майбутнє. Коли свободолюбні національні рухи підуть в різних частинах Совєтського Союзу, вони не можуть не знайти відгуку також в Україні, другій за величиною території і числом населення найбільшій республіці СССР. Зріст національних рухів є одною з головних арґументів чорносотенної опозиції проти Ґорбачова. Але вертатися до метод багнетів — теж небезпечно.

Ця ситуація віщує, що упадок імперії неминучий.

Роман С. Голіят

ПРО ПЕРЕДУМОВИ ПРИМИРЕННЯ

„Симпозіюм на тему національних меншин". Під таким заголовком Анджей Ходкевич подав на сторінках газети „Лад", з датою 10-го січня 1988 року перебіг семінарів, що відбулися у Лодзі при кінці жовтня 1987 року.

Темою симпозіюму були такі народи, як литовці, білорусини, українці й поляки.

На вступі цього репортажу, читаємо, що: „Ми хочемо, щоб цей симпозіюм був нагодою одночасно фахівців істориків і соціологів, як і ляїків, симпатиків зрозуміння і порозуміння наших народів. Уважаємо, що до цієї мети не можна зблизитися без виникнення у трудні проблеми нашої спільної історії і бачення їх очима другої сторони. Розмірковування над минулим, повинно служити питанню, як сучасності, так і майбутності, передусім нехай служить правді". Ходкевич уважає, що ці слова були ціллю доповідачів.

Цю зустріч зорганізували учасники Пастирських творчих осередків, які діють при костьолі отців чину Єзуїтів, під проводом о. Стефана Мєчніковського. Наради згуртували кількасот осіб, які з великою увагою, протягом трьох днів слухали рефератів і дискутували над проблемами відносин поляків зі сусідніми народами. Ця зустріч була приготована дуже врочисто. Під час дій симпозіюм, о. Теодозій Янкуф відправив св. Літургію у греко-католицькому обряді. Перед тим відбувся концерт камерного українського хору з церкви чину ОО. Василіян у Варшаві. Під час симпозіюму була фотографічна виставка — „Лемки і Лемківщина".

Говорячи про реферати виголошені в Лодзі, належить підкреслити, що тематика польсько-українських стосунків торжествувала на симпозіюмі. Заледве один реферат обговорював польсько-литовські стосунки і три доповіді були присвячені польсько-білоруському питанню.

Справа українська зосередилася довкола двох тем — найновішої історії і сучасного положення відносин поляків до української меншости. Доповіді з історичної тематики виголосили: доцент Р. Тожецький — „Митрополит Андрей Шептицький в наявності сучасних питань"; Т. А. Ольшанський „Навколо акції 'Вісла' ла' "; Б. Скарадзінський „Феномен Української Повстанчої Армії..." і „Співпраця народів Львова на відтинку Оссолінеум в роках 1939 - 1941".

Доцент Р. Торжецький у своєму рефераті підкреслив величезну ролю християнської етики в діяльності Митрополита. Митрополит Шептицький, будучи українським патріотом, працював для справи незалежности українського народу, він не погоджувався з націоналістичним терором і народовбивством. Митрополит засуджував німецькі злочини й участь в них українців, одначе його голос був щораз слабше сприйманий його власним суспільством, а це була найбільша драма у його житті. Варта теж згадати, що доцент Тожецький й професор Сєрчик мають за собою кілька праць з українistики й є науковими експертами в українсько-польських стосунках.

Реферат Т.А. Ольшанського викликав найбільш контроверсій, бо він говорив про причини й головне рішення переселення українців у 1947 році. Бурхлива дискусія вив'язалася довкола представлених його тез, а особливо, про причини акції „Вісла". Дискусія виявила, що ця справа як слід не є перевірена і чекає на нову документацію. Живу дискусію викликали реферати молодих істориків Я. Мокляка і В. Войтовича про формування національної свідомости лемків. Проф. Анджей Вінценз у своїй доповіді підкреслив, що справа примирення між народами є моральною поставою людей по обох сторонах.

Найбільш конкретний проєкт правних запорук для національних меншин представив проф. В.А. Сєрчик у своєму рефераті „Українці й українська справа в Польщі", Він запропонував розвиток українського шкільництва, як теж поширити права Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі, зберігати здобутки руської культури в південно-східній Польщі. Він звернувся з апелем до українців, щоб вони зі своєї сторони звертали увагу на позитивні сторони співжиття з поляками, а не на кривди тільки. Важливою справою, заявив доповідач є постава Церков: Католицької і Православної.

Ходкевич, реасумуючи сказане, говорив, що в гарячковій дискусії над виголошеними доповідями, одні, одним випоминали старі історичні кривди, а це не служило примиренню. Одначе, справа історії сусідніх народів породжує велике зацікавлення, тоді як знання про них — невелике. Він уважає, що історики повинні зайнятися дослідженням цієї теми, головно історії найновішої доби, що її повинні популяризувати, бож наукові праці виходять дуже малим накладом і їх читає мала горстка знавців.

Цей симпозіюм доказав, що конечно організувати подібні історичні сесії в популярно-науковому характері. У своєму кінцевому слові Ходкевич сказав, що серед польського суспільства щораз більше виявляється схильність до діялогу. Зростає заінтересування і пошана до культур інших народів. На його думку, важливою перспективою для поєднання вирішує визнання спільним добром християнської спадковости. Не абияку ролю відіграє у цьому Католицька Церква, доказом чого є зустріч польських і українських єпископів у Римі. Ці події збуджують сподівання.

Василь Барка

Творчий успіх

Від 5-го до 13-го березня включно відбудеться чергова виставка мистецьких творів Зенона Голубця, впоряджена Українською Спілкою Образотворчих Мистців, — в залі Інституту св. Володимира, в Торонто, Канада.

Цього разу майстер подає на огляд нові зразки своєї ксилопластики: красні, з різнородного дерева, крім скульптур з інших матеріялів, зокрема кольорованих.

Рельєфи з'являють переважаючу частину експонатів, прикметну особливою виконною технікою, постійною для артизму З. Голубця. Їх суцільні вигляди створюються відмінно від традиційних форм дереворізьбарства, бо повстають як в мультиплікаціях, — через вжиток серії окремих складників: випиляних або вирізаних з кедри, сосни, тополі чи горіха, подібно, як роблять скрипку і віолончель. В декотрих взірцях, компонування частково пригадує працю мозаїчіста.

Теплі тони дерева служать по-малярському для „палітри" мистця: в кольориті його різьби.

У ній — різні групи: побутові сцени („жанр"), або сюжети з переказів, натюрморти, напівабстрактні постаті і фігурності.

В глибокій ліричності, ніби з пісенного світу, зложився барельєф „Порожній таріль". Смуток жінки з розлуки; дожидання без надії! — того, хто не вернеться до святвечірнього столу; але для кого таки збережено, за звичаєм, його таріль. Від свічки сяйво дужою розкружністю заповнює обшир кімнати.

У настрої леґендарности — „Огнецвіт"; дівоча постать: приклонна збережниця чародійного жарквіту.

Зосередженість задуми, дужий настрій — при дограничній зовнішній стриманості: в скульптурі „Дівочий портрет": в різьбі досконалій обрисом, із світлистою тональністю.

Серед натюрмортів особливо вирізняються „Квіти 2": високостеблі, ніби з променистістю в генералізованому обрисі цілости, з пелюстковістю трояндноподібного призбору.

„Бабуня"; моляща душа, — з вервицею (чотки). Незглибимість почуттєва; зосередженість думки в молитовному стані: напередодні відходу в світ вічний.

„Помста"; княгиня Ольга посилає голубів, — постать її, в елеґантному обрисі: при замковій споруді, на тлі пожежі деревлянського міста. Простота сюжетна і краса форми в сцені.

„Роксоляна"; з найдосконаліших портретів від руки майстра; рисункова витворність, в освітленні з історичної романтики; чудова своєрідність орієнтальної окраси.

„Зустріч"; ліричність віддачі радісного настрою: зближених знов, після розлуки.

„Свята"; в ритмічно звивних смугах рисункового строю — особлива просвітленість екстатичного стану душі.

„Тюльпани"; високо поведені хвилясті стяжини складаються в красний вигляд ростин, закінчених квітами: в схемності обводів.

„Тополя"; один з низки артистичних шедеврів самого майстра і взагалі — модерної ксилопластики; фантазійний барельєф; композиційна віртуозність: при непочислимості чудесно злагоджених подробиць образу. Вони викладені експресивно, в вишуканій орнаментній „розгрі" їх — мов з музичністю виразу для барвного враження: від їх сполук.

„Дерево"; так само: з вершинних творів скульптора-різбаря; прекрасний відтінок темнозолотого тону в кольориті; побудова образу рослинного велетня — в надзвичайній, для стовбура й корони, рисунковій винахідливості: рівнобіжно і врівні з осягами Я. Гніздовського, але цілковито в своєму незалежному напрямі. Монументальний образ нагадує, — своєю складною злагодженістю в ритмічну і видивну єдність, — великий вірш імпресіоністичного строю; з докладністю, характеристичною для традиційних гравюр.

Зовсім окремою серією в виникали в дереворізьбах З. Голубця, як його особливий винахід, — назвати можна умовно: ритмо-комплекси. На виставці — чудовий взірець: багаточастинна, високої постави, „Орнаментальна композиція", ніби в емблемному значенні для сутности самого вселенського ритму, як життєвпорядкування. Подано образ-орнаментник для його зримого виразу; мов гербне „поле" його. Ритмографічна таблиця. Як часто стається в мистецтві, тут задум, силою творчої інтуїції, виростає понад первісні змістові „рамки" сюжету і набирає, хоч частково, універсального значення.

Уже в XIX столітті ствердилася в мислителів істина: „Серце природи..: — музичне"! — і в ньому, як також і в самій музиці, первоістотно діє ритм („душа музики"). Постійно повторюються ритмо-комплекси в творчості майстра — різними періодами її; від зовсім темнодеревних до зовсім просвітлених.

Елементарні одиниці їх складу мають довершену стереометричність, ніби живу звивними обрисами.

Вона тут, з новою вітальністю, цілком своєрідно перетворює спадок від славнозвісного колись конструктивізму, що був зложився під впливами кубізму і футуристичних течій.

У стилі З. Голубця багато споріднености з конструктивістичною настановою для формотворчих пошуків. Загадковий „еталон" загальножиттьового ритмізму, його ключову модель мистці віддавна пробували визначити в видимій образності: зокрема — в декот-

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Бук

ЕКОНОМІКА У ЧЕТВЕРТОМУ КВАРТАЛІ 1987 РОКУ

Показники за останній квартал м. р., а особливо за листопад і грудень наочно підтверджують, що семирічний економічний ріст (найдовший після Другої світової війни) дуже сповільнився. Індекс економічних показників упав на 1.8 відс. (три місяці підряд надав), найбільше від 1984 року, через будову домів і зменшені консумційні видатки. Дальший спад може спричинити господарчо-економічний застій. Правда, валова продукція зросла на 4.2 відс., але це коштом великих фабричних резерв — інвентурних запасів (головно автомобілів і мануфактури) та через зменшену консумцію. Консумери, через захитану в жовтні біржу зачали менше витрачати, а більше ощаджувати, так, що зменшена консумція сповільнила на якийсь час продукцію, що може збільшити безробіття. Будова нових домів пересічно впала на 7.2 відс. (найбільше в грудні — 8.8 відс.), через високі мордґеджові відс. (11.7, в грудні знижено на 10.5 відс.), а продаж домів пересічно впала на 3.2 відс. (в грудні — 4 відс.), тому зменшилися конструкційні видатки (в грудні впали на 0.1 відс.), Пересічна ціна дому 125,000 долярів. Індустрійна продукція зросла за квартал на 1.2 відс. (в грудні — 1.8 відс.), а фабричні замовлення на 1.3 відс. (в грудні — 0.2 відс.) Сильно зросли інвентурні запаси та ціни: деталічні, дрібна продаж (головно в грудні — 0.7 відс.) Передсвяточний торг, через збільшені консумційні кредитові картки (4.4 відс.) зріст на 5,6 відс. (минулого року 3.4 відс.) Впали дещо гуртові ціни (О. 2 відс.), консумційні видатки на 0.4 відс. Через збільшені особисті доходи (5.5 відс.) сильно зросли ощадності (2.5 більйона дол.)

Безробіття з 6 відс. у жовтні-в грудні впало на 5.8 відс., найменше від дев'ять років: 116 мільйонів безробітних, 327,000 нових місць праці, з чого 75,000 в мануфактурі, (в Ню Йорку — 4.8 відс., Ню Джерзі — 3.9 відс., найменше від 18 років). Найбільше безробітних в стейтах — Тексас і Мишиген — 8.8 відс., найменше в Массачусетс — 2.9 відс. шість місяців підряд, від чотирьох місяців брак робітників — набирають зі сусідніх стейтів. В Канаді безробіття 8.2 відс., найменше від шістьох років і щомісяця спадає. Безробіття у Европі (12 членів Европейської економічної спільноти) пересічно 10.9 відс., останньо число безробітних зросло до 15.9 більйонів. Достава грошей 8.3 більйона дол. Фабрики працювали 81.8 відс. на повну силу, найбільше в металюргії — 9 відс., найменше автомобільна індустрія — 64 відс. Продаж авт впала на 5.7 відс., не зважаючи на знижені ціни. Інфляція — під контролею 4.6 відс. (в 1981 р.-8.1 відс.)

Біржа, яка віддзеркалює економічний стан країни, після катастрофального спаду (19-го жовтня — 509 пунктів м. р.) спричиненого комп'ютерською системою: дев'ять з 12-ти комп'ютерських машин задержалися, а шість не виказали торгу шерів, спричинили замішання, паніку й істерію — і біржа нині коливається. Біржові компанії далі звільняють працівників, інші втративши мільйони грошей, перестали діяти, заряд Волл Стріту перед святами звільнив 28,000 працівників, а Мерри Линч найбільша біржова компанія, з 1-им січня звільнила 230 працівників. Останньо спеціяльна банкова комісія, перевівши слідство, зреформувала біржову систему через обмежене вживання комп'ютерської системи, яка невірно подавала торг шерів — різницею 50 до 100 шерів, а зчасом може зовсім виелімінують.

Банки і фінансові інституції далі у фінансових клопотах: 214 перестало діяти, інші лучаться, деякі піднесли дивіденди, тому зросли ощадності. Також европейські банки у фінансових кризах лучаться і звільняють працівників. Останньо злучилося два великі банки в Еспанії — банк де Більбао з банком де Віская і створили найбільший у світі банк з капіталом 35 більйонів дол. Дотепер найбільшим був Центральний банк у Японії. Дирекція федеральних резерв і Центральні банки одинадцять держав на річних нарадах (грудень м. р.) в Базилеї, Швайцарія, погодилися збільшити резерви з чотирьох до вісім відс., зі згляду на захитаний фінансовий стан багатьох банків, через злі позички відсталим країнам Третього світу, які не встані платити сьогодні навіть відсотків.

Доляр далі паде на вартості. За останні три роки втратив 50 відсотків до єни і марки, а останній рік 27 до єни і 17 відс. до марки. Сьогодні дещо стабілізувався, але це хвилеве, в цьому бо році далі буде тратити на вартості. Центральні банки Японії, Німеччини і Швайцарії перестали купувати доляр, щоби рятувати стабільність своїх валют: відбута минулого місяця секретна конференція міністрів фінансів сімох сильних: — ЗСА, Японії, Німеччини, Великобританії, Франції, Канади і Італії в справі стабільности дол. й

(Закінчення на стор. 4)

ТЮРЕМНИЙ АРХІВ ПОЕТА ВРЯТОВАНО

У неділю, 14-го лютого 1988 року, в українському Народному Домі в Ню Йорку на зустрічі з українською громадою Раїса Руденко прочитала поему свого чоловіка Миколи Руденка „Цар Буж", що її він написав у мордовському концтаборі. Це було перше прилюдне читання поеми, бо вона належить до тюремного архіву, за повернення якого М. Руденко, користуючись підтримкою академіка А. Сахарова, провадив тяжку боротьбу. Подаємо виступ Р. Руденка і саму поему.

Сьогодні, як і кожного разу, коли мені випадає промовляти до громади, я знов і знов дякую всім людям, котрі боролися за наше звільнення: окремим особам, приватним громадським організаціям, членам Міжнародної амнестії, письменникам, вченим, сенаторам і конґресменам, що виступали на наш захист. Наша присутність тут є переконливим доказом того, що ваші зусилля увінчалися успіхом.

А тепер про вірші. У важких умовах ув'язнення, криючись ночами в табірних закутках, М. Руденко написав чимало. Наглядачі ретельно стежили й відбирали кожну написану сторінку. На його протести тюремники обіцяли все зберегти й повернути йому після звільнення. Проте, відправляючи його на заслання, не тільки не повернули відібраного, а й забрали те, над чим він працював перед звільненням.

Прибувши на заслання, Микола полегшено зідхнув, обладнав так-сяк виділену йому конуру й жадібно взявся за папір. Та не минуло й року, як знову почалися обшуки — і в нього відібрали все до останньої сторінки. М. Руденко написав безліч заяв до правозахисних установ та прокуратури, домагаючись, щоб йому повернули незаконно відібрані твори, але все було марно. Тоді він послав телеграму керівникові КҐБ Чебрікову про те, що 31-го березня 1987 року об'явив голодівку і буде тримати її доти, доки йому повернуть усе, написане за 11 років неволі.

На підтримку цих вимог М. Руденка зі заявою на пресконференції виступив академік А. Д. Сахаров, а згодом і світова громадськість.

В результаті, на 21-ий день голодівки, йому повернули більшу частину архіву, пояснивши, що повернули б усе, та не змогли відшукати. Як видно, табірна адміністрація не дуже дбала про збереження відібраних творів. Частина їх втрачена. І знову постала проблема, бо ми не могли вивезти сюди врятовану частину архіву. Проте Миколин ангел-хоронитель послав йому добру душу, котрій ми безмежно вдячні, і, з Божою допомогою архів уже тут.

З цього врятованого архіву я хочу прочитати невеличку поему під назвою „Цар Буж".

Дія відбувається в мордовському таборі і водночас автор перелітає думкою в IV століття, коли відбулась битва прадавнього українського царя Бужа з королем германців Вінітаром. Це не художній вимисел. Тут ідеться про історичні події. Імена також не вигадані.

* *
*

Цар Буж

У казармі — грип, надворі — стужа.
В шибці блимає якась зоря.
Знов не сплю і думаю про Бужа —
Першого вкраїнського царя.

Іменем отим віддавна марю,
Чом висиш на серці тягарем.
Царю антів — український царю?
Чи не сам я був отим царем?..

Мов із дна, з дніпровських чорториїв,
Пам'ять підіймається в росі.
Ще тоді ніхто не чув про Київ,
А країну Антів знали всі.

Знали римляни і знали готи
Гордих велетнів-степовиків.
Пальці, звиклі до меча й роботи,
Наче віск, зминали сталь підків.

На обличчях — доброта й здоров'я,
Та не кваптесь звідать їхній гнів.
Від Карпатських гір до Подніпров'я —
Царство Бужа і його синів.

Добре родить просо і пшениця,
І худоби в селах не злічить.
А чи вам смакує паляниця,
Як в гречаний мед її вмочить?..

Та настали лихоліття й біди.
Ані хліб не радує, ні сіль —
Насуваються лихі сусіди
На Країну Антів звідусіль.

Вже в степах не пастися отарам,
Жеребців не випускати в луг:
На чолі з білявим Вінітаром
Переходять готи через Буг.

Де ішли з напівзалізним плугом
Під весняним сонцем орачі —
Понад Горинню і понад Бугом
Ллється кров удень і уночі.

Голосили хати і могили,
Припадали до дубів орли:
Полонили Бужа, полонили —
Скутого по селах повели.

2

Оточили Бужа, ніби круки —
Від щитів германських степ рябів.
Бойовими дротиками руки
Прибивали до живих дубів.

(Закінчення на стор. 4)

Дирекція Кредитівки
СВ. АНДРІЯ
в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

повідомляє всіх своїх членів, що

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ
„КРЕДИТІВКИ"

— відбудуться —

в неділю, 6-го березня 1988 р. о год. 1-ій по пол.
в церковній залі Церкви-Пам'ятника св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Всіх присутніх членів на зборах, проситься мати їхні членські книжечки.

Громада С. Бавнд Бруку і околиці
— влаштовує —

ЗУСТРІЧ
з Миколою і Раїсою
РУДЕНКАМИ

в неділю, 6-го березня 1988 р.
Початок о год. 5-ій веч.
Дім Української Культури при УАПЦеркві в США
Девідсон Авеню, С. Бавнд Брук, Н. Дж.

ДРУГИЙ З'ЇЗД БРІДЧАН!

ДРУГИЙ З'ЇЗД БРІДЩАН ВІДБУДЕТЬСЯ

у днях 28-го і 29-го травня 1988 року
в Інституті св. Володимира в Торонто, Канада
620 Spadina Avenue, Toronto, Ont., M5S 2H4, Canada

Книжка про Броди й околиці буде продаватися під час з'їзду.
Запрошуємо кол. мешканців міста Броди й навколишніх сіл взяти якнайчисельнішу участь у тому з'їзді.

Просимо вже зголошуватися до участи в з'їзді на адресу представника в Канаді.

Представник на Канаду:
WASYL CICHACKY
1092 Mannington Cres., Mississauga, Ont., L4W 3K8 Canada

Представник на ЗСА:
JULIAN CHORNIJ
31 South Elmwood Ave., Palatine, Ill. 60067, U.S.A.

Для відзначення
ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ
буде відслужена

ТОРЖЕСТВЕННА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в головній каплиці
Chapel of De La Salle and His Brothers
Manhattan College, Bronx, N.Y.
в неділю, 6-го березня 1988 р.
о год. 10:45 ранком

Після Літургії о год. 12:30 по пол.

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ
в бібліотеці Коледжу
МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ
історичної і релігійної тематики.

Участь приймають: П. Андрусів, Р. Багаутдин, П. Холодний, В. Дядинюк, С. Гординський, Я. Кіналь, С. Макаренко, М. Осінчук, о. С. К-Пастухів, Я. Стойко, Г. Титла.

Спонсорують: *Департамент Совєтських і Східньо-Европейських Студій, Департамент Студій Релігій, Комітет для відзначення 1000-ліття Хрищення України УКЦеркви св. Михаїла в Йонкерсі.*

Доїзд підземкою, поїзд ч. 1 (7-ма Авеню) до 240 вул. в Бронксі.

Увага! **ФІЛЯДЕЛЬФІЯ і ОКОЛИЦЯ** **Увага!**

Запрошуємо Вас до чисельної участи в

ГРОМАДСЬКОМУ ВІЧІ

на тему

ЯКИЙ ВИРОК В ПРОЦЕСІ НАД ДЕМ'ЯНЮКОМ?

котре відбудеться
в суботу, 5-го березня 1988 р. о год. 5-ій по пол.
в залі Українського Освітньо-Культурного Центру
при 700 Cedar Road, Jenkintown, Pa.

З найновішими вістями в українській мові виступлять:

ПАВЛО ЧУМАК, *адвокат-оборонець*
ПЕТРО ЯЦИК, *заступник голови Канадського Харитативного Комітету для допомоги родині Дем'янюків*
ІВАН ДЕМ'ЯНЮК, мол.

(Всі датки призначені на фонд оборони Дем'янюка)

Українська Ліга проти Знеславлення

Перед концертом М. Худьо

Моє перше знайомство з Мірям було під час казочки в Музичному садочку Марти Шлемкевич-Савицької, де вона виконувала ролю лисички, а рік пізніше ролю української лялі в казці „Нова ляля". Ляля з України, дрібонька бльондиночка Міряся, вчила інших ляльок кроки українських танків, незвичайно ритмічно і точно. Тож ця обдарована музичними здібностями дівчинка з 7-го року життя вчиться в УМІ, в клясі знаменитого, але ж і вимогливого педагога Галі Клим.

М. Худьо.

Мірям робить дуже швидко великі поступи в навчанні, отримує оцінку визначно і є прикрасою концертів визначних учнів. Вона від 1-ої до 8-ої кляси є акомпаньяторкою хору в українській католицькій школі св. Івана Хрестителя. Її вчителька шукає нагоди куди б крім іспитів і концертів УМІ післати свою талановиту ученицю, і так Мірям бере участь в компетиціях організації Асоціяції музичних вчителів Ню Джерзі, де маючи 8 років взяла друге місце між ровесниками, а в двох слідуючих перше місце. Між іншим в 1982-83 роках були в програмі цієї асоціяції теж твори українських композиторів і Мірям, як та що взяла першу нагороду, виконувала піяністично написані варіяції на тему „Їхав козак за Дунай" Романа Савицького.

Тому що Мірям залюбки студіює твори наших композиторів, а її репертуар постійно зростає, вона бере участь в загально громадських імпрезах, особливо запам'ятався мені її виступ в Кін коледжі, в Юніон, Н.Дж., під час святкувань 40 років переслідування УКЦеркви. Літом 1986 року Мірям брала участь у фінальному концерті учасників конкурсу ім. Станислава Людкевича в Торонто, де виконувала „Другу рапсодію" Лисенка.

Найбільшим її досягненням було здобуття першого місця в конкурсі фортепіянового концерту А-дур Моцарта К. 488, коли їй було 12 років. Другу частину того концерту Мірям виконала з оркестрою Монмут при Брукдейл коледжі. Солідна і послідовна праця талановитої і амбітної Міріям і її вчительки та підхожа атмосфера дома, де обоє батьки і молодша сестричка Рома грають на фортепіяні, уможливила Мірям підготовити на 16-му році життя дипломовий речиталь УМІ з великою і вимогливою програмою.

В неділю, 6-го березня ц.р., о год. 5-ій по полудні зарепрезентує себе культурній публіці молоденька піяністка творами: Баха, Бетговена, Шопена, Ґріґа і інших, а з українських Лисенка, Ревуцького і Кос-Анатольського. Я вірю, що любителі музики вщерть виповнять велику залю УН-Дому в Ірвінґтоні і тим дадуть доказ, що вони дорожать кожною українською молодою людиною, яка відмовила собі не одної приємності і розваги, щоб годинами вправляти і розмовляти зі своїм улюбленим інструментом.

Ввесь дохід з концерту призначила Мірям на потреби школи св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Таїса Богданська

Зразкове виконання концерту

Не можна навіть уявити собі, не прослухавши, наскільки вартісним був концерт оперової співачки Оксани Рогатин-Макогон з Торонта, яку запросило СУОА з концертовим турне по стейтах Австралії.

У Мельбурні цей концерт відбувся 15-го листопада в Народному Домі в Ессендоні.

Це була вийняткова репрезентація народної чи композиторської творчости України!

Співачка має прекрасний тембр голосу сопрано: лагідність і легкість його звучання, багатство відтинків розумного нюансування чутливої інтерпретації, натуральність відтворення типів персонажів та їхніх душевних переживань, що так владно доходять до слухачів, викликаючи в їхніх душах емоції.

Виконання було без користування голосника, а тому її найделікатніші нюанси й кожне слово було натурально чітке й виразне.

Чутлива й творча її душа мистця, відповідна багата міміка розумного обличчя, сконденсовані виразні своїм змістом (вишколені балетною школою) рухи і вся її зграбна постать гармонізувала з чуттям натурального відтворення й поведінка на сцені.

Немає потреби окремо писати про виконання кожної точки — всі вони були досконалі: чи це була „Волиняночка" чи „Вітер з половини", чи „Тиха вода", чи „Місяцю ясний" і „Прилинь, прилинь" з опери „Запорожець за Дунаєм", чи глибокочутлива „Як давно...", в якій співачка виявила всю красу своєї чутливої душі в передачі творчости композитора Григорія Китастого.

Така різноманітність зразкового виконання повністю зацікавила й задовольнила публіку, бо від захоплення не помічали часу — це була така душевна насолода її слухати!

Гарний фортепіяновий супровід Наталки Зінченко сприяв також загальному успіхові цього зразкового концерту.

Гостинна участь місцевої групи танцюристів під керівництвом Наталки Моравської, балетмайстра народних українських танців, внесла різноманітність програми.

Минулий рік був вийнятковий надзвичайними концертами „заморських" гостей — високопрофесійних мистців. Було б бажано, щоб і в наступних роках були подібні концерти професійних мистців — як приклад для молодої генерації й певний фільтр різного „намулу" для старших, бо вже давно ми одірвані від рідного краю.

Д. Любарська

Гарвардський...

(Закінчення зі стор. 1)

лідниками і аналітиками національних питань в СССР. Велике число студентів було неукраїнського походження.

Керівництво курсів зацікавлене поліпшенням наукового процесу, придбанням додаткових і допоміжних звуко-оптичних матеріялів, нових текстів, а на довшу мету інтеґруванням програми, щоб вона відповідала вимогам курсантів різного культурного й територіяльного походження. Існують пляни, щоб влаштувати мовні семінари, подібні до тих, що вже існують в Гарварді.

На всі ці пляни й програми потрібні нові фонди. Слід зазначити, що вся програма українознавства літньої школи в Гарварді, фінансово ще не забезпечена. Вона існує завдяки щорічним дотаціям, здобутим від американських установ: Soviet and East European Languages Area Center (SEELAC) та Social Science Research Council; і від деяких українських установ як Українського Братського Союзу, Приятелів Українського Гарварду, а особливо з пожертв поодиноких осіб, меценатів Фонду Катедр Українознавства. Хоч уся ця фінансова допомога сьогодні рятує справу, все таки на довшу мету мріємо про створення постійного фонду для Літньої школи україністики, щоб забезпечити її сталий розвиток. Останніми роками Т-во Українського Народного Дому в Блекстон, Масс. виявило зацікавлення створити фундацію в користь студентів Гарвардської літньої школи україністики.

Заворушення...

(Закінчення зі стор. 1)

кій промові, що його політичний курс не приведе до подібних наслідків.

Якщо б заворушення продовжувалися, пише Тавбман, Ґорбачов був би змушений припинити їх всякими засобами, аж до військової сили. З другої сторони, жорстоке придушення протестів викликало б на Кавказі хвилю антисовєтських заворушень: до цього часу демонстрації не носили яскраво вираженого антисовєтського характеру, а обмежувалися вимогою прилучення Нагірного Карабаху до Вірменії. Репресії також підірвали б репутацію Горбачова на Заході, де він користується останнім часом значною популярністю.

Звернення М. Ґорбачова оголосив у Вірменії кандидат у члени Політбюра Владімір Долґіх. В Азербайджані його прочитав на телевізії інший кандидат у члени Політбюра Георгій Разумовський. Генеральний секретар нагадав населенню кавказьких республік, що Центральний Комітет КПСС плянує присвятити національному питанню спеціяльний пленум, однак не сказав, чи має намір вище партійне керівництво переглянути свою позицію щодо статусу Нагірно-Карабахської области.

ПРОТИВНИКИ АВСТРІЙСЬКОГО президента д-ра Курта Вальдгайма і ліберальна преса у світі, яка повністю підтримувала акцію проти нього започатковану Світовим жидівським конгресом за його, до речі, недосказані судом воєнні злочини, тріюмфує з приводу заяви Вальдгайма, що він не буде головним промовцем на церемонії відзначення 50-річчя „аншлюсу" Австрії до Третього Німецького Райху. Замість того, заявили представники уряду прем'єр-міністра Франца Враніцкого, президент виступить зі словом до народу в телевізійній передачі. Відзначення дати прилучення Австрії до Німеччини відбудеться 11-го березня цього року.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО Інвестигацій заявило Пентагонові що воно не буде займатися перевіркою активности совєтських інспекторів, які перебуватимуть в ЗСА для потвердження зменшення ракетної продукції. Це діло повинна виконувати армія, хоча ФБІ звичайно є відповідальне за контррозвідку внутрі країни. Припускають, що ця заява є для того, щоб отримати від Конгресу додаткові фонди.

Політична Рада Однодумців ОУН(з) в Америці

з глибоким жалем повідомляє своїх Членів і Українське Громадянство, що дня 22-го лютого 1988 р. помер у Мюнхені, Німеччина

бл. п. д-р

БОГДАН КОРДЮК

ГЕОЛОГ

народжений 1908 р. в Україні.

Покійний був визначним політичним і громадським діячем, довголітнім в'язнем польських і німецьких тюрем і концентраційних таборів. В роках 1932-33 очолював Крайову Екзекутиву ОУН на ЗУЗ, а на еміґрації Політичну Раду ОУН(з) до 1979 р., член Закордонного Представництва УГВР, головний редактор „Українського Самостійника". В роках 1937-43 був асистентом професора геології на університеті в Берліні, згодом професором УТГІ і УВУ в Мюнхені.

•

Опечаленій Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

З невимовним жалем ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 23-го січня 1988 р. відійшла у Вічність

наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ І НЕВІСТКА

бл. п.

ІРЕНА ВІРА ЧОРНОБІЛЬ

народжена 11-го квітня 1933 р. в Бучачі, Україна

ПОХОРОН відбувся 27-го січня 1988 р. з похоронного заведення Насевичів до церкви Благовіщення ПДМ в Мелровз Парк — Філядельфія, а відтак на цвинтар св. Марії на Факс Чейсі.

Залишені в глибокому смутку:
чоловік — ЗЕНОН
дочка — МОТРЯ СОСЕНКО з чоловіком
дочка — МАРТА
син — ІГОР
сестра — АННА МІСТЕРМАН з чоловіком і дітьми
внуки — АДРІЯН, АНЕТА, АЛАНА і МЕТЮ
теща — ОСИПА ЧОРНОБІЛЬ
свати — ГАЛЯ і д-р РОМАН СОСЕНКИ
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

У П'ЯНТИЦЮ МИНУЛОГО ТИЖНЯ, тобток 26-го лютого ц.р., у приморському місті Колюмбії Картеґена, розпочались наради міністрів закордонних справ восьми латиноамериканських країн: Перу, Панами, Бразилії, Колюмбії, Мехіко, Ураґваю, Венесуелі і Арґентини. На порядку дня є три головні справи: резолюція, яка мала б осудити присутність британської воєнної фльоти на Фальклендських островах, поворот Куби в Організацію американських держав і ситуація в Центральній Америці. Політичні спостерігачі кажуть, що в жадній із трьох справ між згаданими державами немає однозгідности, тому не треба очікувати від цієї конференції „чуда".

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ, СЕСТРИ, СЕСТРІНКИ І БРАТАНИЦІ

СВ. П

НАТАЛІ ШВЕЦЬ-КЛЕЦОР

будуть відправлені

В УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ЦЕРКВАХ
в суботу, 12-го березня 1988 року

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
за спокій праведної душі Покійної,
а саме:

в соборі св. Софії і катедрі свв. Сергія і Вакха в Римі;
в церкві Чудотворної Матері Божої в Люрді;
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.;
в церкві св. Димитрія в Торонто, Онтаріо;
в церкві св. Миколая в Торонто, Онтаріо;
в церкві Успення Божої Матері в Монтреалі, Кве.;
в церкві Рождества Пречистої Діви Марії в Ню Бранзвику, Н. Дж.

Родина просить про молитви в цей день за спокій душі Покійної.

Муж МИХАЙЛО з Родиною

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього дня 31-го травня 1987 р. відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

ОМЕЛЯН ҐАВДЯК

Цією дорогою складаємо щиру подяку Дорогим Рідним, Приятелям і Знайомим за телефонічні, листовні й усні вислови співчуття, за молитви, за участь у похоронних відправах, за квіти та за пожертви на Служби Божі, на будову Помісної Української Католицької Церкви св. Тройці в Сілвер Спрінґ, Мд., на Український Музей в Ню Йорку і на Пресовий Фонд „Нашого Життя".

В першу чергу сердечно дякуємо о. Тарасові Лончині, пароховi Помісної Української Католицької Церкви св. Тройці, за похоронні відправи Парастасу і Панахиди і за теплі прощальні слова, за відправлення Заупокійної Служби Божої, за надгробні відправи на цвинтарі та за участь у тризні.

Наша щира подяка о. Григорієві Подгурцеві, пароховi Української Православної Церкви св. Андрея Первозванного в Сілвер Спрінґ, Мд., за співучасть у відправі Парастасу та за зворушливу прощальну промову.

Щиро дякуємо інж. Петрові Крулеві і всім співакам за прекрасний спів під час похоронних відправ.

Від щирого серця дякуємо всім дорогим учасникам похорону, зокрема Рідні і Приятелям, які не жаліли часу і труду прибути з далеких місцевостей.

Щиросердечно дякуємо ВШ. панам О. Зинюкові, І. Сосьові, М. Ставничому, В. Стадникові і Р. Ясінському за цінну поміч в часі похорону та всім Приятелям і Сусідам за їх сердечність і поміч.

Наша подяка похоронному заведенню за взірцеве переведення похорону. Сестрицтві при церкві св. Андрія в Бавнд Бруку дякуємо за приготовлення тризни.

Ми вдячні о. Лончині за переведення молитви на тризні, а п. М. Ставничому за провадження тризни. Щиро дякуємо пані Рені Саламасі за зворушливі, сердечні прощальні слова під час тризни і братанкові Ю. Шимкові, який закінчив тризну згадкою про Покійного бл. п. Омеляна. Дякуємо п. О. Зинюкові за переведення збірки в пам'ять Покійного.

Замість квітів на могилу Покійного зложили щедрі пожертви:

На будову Помісної Української Католицької Церкви св. Тройці в Сілвер Спрінґ, Мд.:

Родина — $600.00; Е. і Р. Саламаха — $400.00; О. і А. Вороняк — $200.00;
по $100.00 — О. і І. Зинюк, І. і У. Сось, Н. Бельська, О. і М. Раковські, Р. і К. Воробець, В. і А. Стадник, О. і Л. Білоус, М. і Дж. Паньків, Ч. і Е. Осґуд, Я. і М. Волошин, М. Франко, Р. Сьокало, С. і Л. Рапаві;
$75.00 — І. і М. Процінські;
по $50.00 — В. і Т. Демчук, Д. і Д. Кінґ, К. і Т. Бень, В. і С. Надраґа, Р. і Т. Бриттан, А. і О. Алюззо, О. і А. Гаврилюк, Я. Пацлавська, Ю. і Л. Раковські, В. Богданів, І. і О. Ґапиш, Б. Коссак і О. Гевко, В. і І. Кость, Н. Когут, З. і Т. Франко, О. і М. Качмарські; $45.00 — А. і М. Мостович; $40.00 — М. Франко; $35.00 — В. і О. Козак;
по $30.00 — М. і С. Француженко, І. і О. Масник, Ю. Бриттан, М. і І. Ставничі, Н. Кравчук, Р. і М. Хомяк;
по $25.00 — З. Пащин, М. Бартошик, Б. і К. Пащин, Н. і М. Базарко, М. Бохно, о. Т. і Я. Лончина, В. і К. Березяк, О. і Н. Шимко, А. і Н. Щуки, С. і Г. Максимюк, Л. і Н. Бабяк, А. Бриттан, В. Пилипець, Ю. і О. Старосольські, С. і Л. Процик, Б. і Т. Ясінські, Я. і В. Ґелета, В. і О. Лев, Дж. і Р. Ґеннон, Р. і М. Леґецес, Е. Процінська, Н. Кравчук-Аєрс, Я. і М. Коропецькі, М. і І. Ільчишин, М. і Н. Захарченко, Б. Глинський, Ю. Черний, З. Когут, В. Іваськів, О. Городецька, Б. і М. Футей;
по $20.00 — В. і Г. Забіяка, К. Іванчук, м. і О. Коропецькі, А. Маєвська, К. Кузьмич, Я. і Н. Боднарук, Д. і Л. Фонтана, Д. і К. Корбутяк, О. Когутяк, Х. Громоцька, С. Демиденко, Я. і М. Цяпка;
по $15.00 — В. Захвалинська, М. Криворук, Х. Зинюк, І. Ясінська, Н. Зинюк, Дж. Сейґер;
по $10.00 — С. і М. Слота, А. і М. Слота, Р. Шейфер, Б. Богун-Чуднів.

Разом $4.820.00

На Пресовий Фонд „Нашого Життя":
$25.00 — 78-ий Відділ СУА у Вашінґтоні.

На Український Музей в Ню Йорку:
$50.00 — Н. Касянчук з родиною.

Нехай Господь винагородить Вас щедрими ласками.

Дружина — АННА
Син — ІГОР з НАТАЛКОЮ
Внуки — ЮРІЙ, АДРІЯН, ЛІДА і РАЇСА
Сестра — СТЕФАНІЯ КУЗЬ

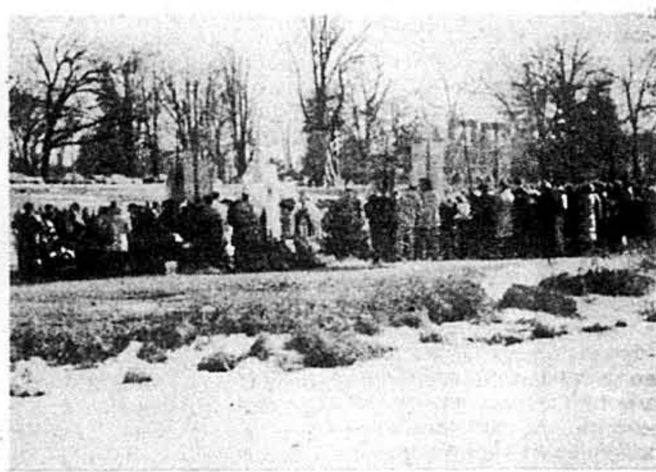
В Апопці створено Комітет Тисячоліття

Апопка, Фльорида. — Тут створено Громадський Комітет для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні. Членами комітету є: від 380-го Відділу Українського Народного Союзу — Василь Фіцик і Степан Ковальчук; від Українського Об'єднання св. Володимира — Михайло Бобер, Теодор Квасницький, Юрій Конотопський; від української католицької церкви — о. Інокентій Ричкун, Олександер Кулинич, Евстахій Нашко; від жіночої секції Українського Об'єднання св. Володимира — Анна Кравчук і Анна Білецька.

Комітет вирішив відзначити Тисячоліття Християнства у своїй залі в Апопці 26-го березня 1988 року. Початок програми об 11-ій годині ранку.

Комітет вирішив також звернутися до всіх українських парафій і громадських установ на Фльориді не влаштовувати в той день імпрез чи свят, а приєднатися до нашого святкування. Просимо зголошувати свою участь на таку адресу: Степан Ковальчук, 301 Hickory Ct. Apopka, Fla. 23712. Тел.: (305) 886-5935.

ЙОРДАНСЬКЕ ВОДОСВЯТТЯ У БРИДЖПОРТІ

Біля 400 осіб взяло участь у врочистому відкритті святого року 1000-ліття Хрищення України в екуменічній відправі над ставком у Бірдзлі парку у Бриджпорті, Конн.

Свячення води (зліва): о. Анатоль Джейкобс — настоятель УПЦ Святої Трійці, монс. Вілліям Шай (заслонений книжкою) — загальний вікарій, о. Джан Кид — екзекутивний директор Ради церков Бриджпорту, пастор Фредерик Джерам Стрітс (в цивільному) — баптистська церква, о. Роман Галемба — УКЦ св. Михайла в Ню Гейвені, о. Іван Терлецький — настоятель УКЦ Св. Покрови у Бриджпорті.

У суботу, 23-го січня, з нагоди ювілею Тисячоліття християнства в Україні відбулося у Бриджпорті, водосвяття в місцевому публічному Бирдзлі парку, в якому взяли участь не тільки вірні усіх трьох місцевих українських церков, але також представники різних християнських спільнот, а саме церкви: греко-православної, римо-католицької, протестантської та баптистської.

Оформлений процесійний похід з численними вірними, духовенством, з хоругвами, хрестами, патерицями, очолений дітьми зі свічками у руках, зібрався великим колом навколо срібного посуду, наповненого водою, та високого хреста зробленого з льоду, при якому отці А. Джейкобс, настоятель УПЦеркви Святої Трійці, Іван Терлецький, адміністратор УКЦеркви Покрови Пресвятої Богородиці, і Д. Кристоф, настоятель УКЦ св. Покрови, довершили святого чину водосвяття при асисті кількох священиків неукраїнського походження. Під час благословення і занурення хреста у воду випущено 12 голубів, як символ миру, а кружляючі чайки вгорі над головами вірних своїм жалісним квилінням ще більше побуджували вірних до святочного настрою.

Об'єднаний хор під проводом Дарії Санторе відспівав гарно Молебень, приготований спеціяльно на це небуденне торжество з відповідними молитвами і ектеніями, пристосованими влучно до чину відновлення благодаті святого хрищення, а могутній гомін цих прекрасних пісень-молитов розносився далеко по парку.

При кінці Молебня вірні заспівали „Боже Великий єдиний", а відтак голова ювілейного Комітету Рома Гайда запросила всіх до залі при УПЦ Пресвятої Трійці, де перемерзлі учасники святкувань могли розігрітися споживаючи гарячий смачний український борщ, каву та солодке.

Мейор Т. Бюсі і конгресмен К. Шейс звеличили своєю присутністю наші ювілейні святкування, а у своїх коротеньких промовах підкреслили красу українського східнього обряду та прив'язання до нього українського народу. Користаючи з присутності більшої громади людей, мейор Бюсі прочитав проклямацію з нагоди проголошення 70-ліття самостійности української держави.

На закінчення присутні, виявляючи свою вдячність і признання голові Ювілейного Комітету Тисячоліття Ромі Гайда за її нелегку, але вагому працю у підготові до відзначень ювілейних святкувань, заспівали щиросердешне „Многая літа".

Іван Хом'як

Тюремний...

(Закінчення зі стор. 2)

Хліборобів-антів звідусюди
Повелів зганяти Вінітар —
Хай побачать непокірні люди,
У якій ганьбі конає цар.

Думав ворог: „У серця підданців
Я огиду до вождя внесу..."
Та зненацька сам король германців
задививсь на лицарську красу.

ВІНІТАР:

Схаменися, Буже! У нестримі
Я творю імперію свою.
Трон мій буде тут, де я стою.
Жеребців напоїмо у Римі.

Переходь до мене із народом.
Ви іще не військо — дикуни.
Накажи: нехай перед походом
В стан мій з'являться твої сини.

Поверну мечі і привілеї.
Не займу ні жита, ні отар.
Ввійдеш до імперії моєї
Як соратник і союзний цар.

... Кров і мука на обличчі Бужа.
Він не чув промови короля.
Визрівало слово в серці мужа
Те, якого жде свята земля.

Знав він слабості свого народу:
Хлібороб він ліпший, ніж вояк.
Любить землю, збіжжя і свободу —
Але ж їх оборонити як?
Із скрипінням крутиться поволі
Колесо історії — гарби.
Без держави нам не мати волі.
Без держави —
Ми навік раби.

Розіп'ятий між двома дубами
(О, долати муки він умів!),
Ворухнув кривавими губами —
І над степом голос загримів.

БУЖ:

Земляки! Добродії! Братове!
Чи не все надміру в нас просте?
Небо нас послало на готове:
Дишло посади —
Й воно росте.

Викуйте собі державу й силу...
— Куйте! — відгукнулась просторінь.
І тоді із сонця, з небосхилу
Вимчав царський огир,
Чудо-кінь.

3

Він спинився перед мертвим Бужем —
Ніби ждав господаря в сідло.
А відтак зірвався чвалом дужим —
Щось його штовхало і вело.

Наче він живому чоловіку
Все іще продовжує служить.
Відтоді щороку і щовіку
Бачать люди:
Бужів кінь біжить.

Ніби хтось над ним махає пліттю,
Ніби крешуть у степу мечі.
Понад півтора тисячоліття
Скаче він удень і уночі.

Полум'яна грива в цім поході
Серед виру весен і століть
Спалахне загравою на сході,
Щоб відтак на заході згоріть.

І як волі неземної вияв,
Там, де кінь промчить через лани —
З-під копита виникає Київ,
А за ним Полтава і Лубни.

То його помітили в Карпатах,
То, дивись, на Ворсклу поспіша
На сідельці, в полум'яних латах,
Не вмирає Бужева душа.

Кінь ворушить вічність копитами,
Вершник нахиляється до стріх.
Навіть я його поза дротами
У лісах мордовських спостеріг.

І усі, хто став уже корінням
(Сотні тисяч — Бужеві сини)
Мов перед новітнім сотворінням,
З-під землі виходять на лани.

А над ними котиться у полі
Голос із далекої доби:
— Без держави нам не мати волі.
Без держави —
Ми навік раби.

27-го — 30-го жовтня 1980р.

Економіка...

(Закінчення зі стор. 2)

інших валют висліду рішень не оприлюднили.

Летунські лінії і далі у фінансових клопотах, звільняють персонал, спізнення в цьому році сім разів більші від минулого. Летунська лінія Тексас за останній квартал втратила 265 мільйонів дол. З новим роком піднесли ціни на 20 відс. Не можна порівнювати летунських ліній Америки зі лініями Совєтського Союзу, де спізнень, технічної обслуги, комфорту і аварій п'ять до десять разів більше. Совєтський „Аерофлот" має 2,750 літаків, перевозять річно 116 мільйонів людей, 4,000 денно летів, обслуговує 3,500 міст Совєтського Союзу і 99 закордонних; в той час, як летунська лінія „Юнайтед" має 373 літаків, перевозить річно 56 мільйонів пасажирів, денних летів 1,800, обслуговує 146 міст і 13 держав. „Аерофлот" за останній рік мав сім аварій, згинуло 220 людей (як це правда) через злі мотори, брак бензини) останньо заміняють західньою електронікою), через дешеві перелети 500 миль 60 дол. виходять дефіцитово. Тому останніми роками держави світу включно до сателітів Совєтського Союзу купують масово літаки „Боїнг" найбільшої на світі американської летунської фірми „Сір Крафт", вивінувані добрими моторами, наймодернішою електронікою. Останньо фірма випустила новий модел „Боїнг-744", далеко легший, щадить 25 відс. енергії.

В автомобільній індустрії сповільнення, компанії звільняють працівників і замикають деякі фабрики. Крайслер замикає ще одну фабрику і звільняє 5,500 робітників. Ціни на нафтові продукти далі падуть, через погану ситуацію в Перській затоці, яка чимраз гірша. Іран останньо торпедує і затоплює тижнево по п'ять оливних танкерів держав світу ракетами, більшу кількість яких дістав з Північної Кореї. Через брак згоди членів ОПЕК-у ціни на оливу падуть — нині 16 дол. за барилку. ЗСА сьогодні доставляють більше оливи з Мехіко (по дешевій ціні) і Канади та збільшили льокальну продукцію на півдні країни. Ціна на оливу не міняється, а на бензину дещо впадає Ей-Ті енд Ті зменшив з 1-им січня далекої віддалі тел. розмови на 3.5 відс. (під час дня — 6.4 відс., вечора — 19 відс.) Ен-Бі С-і продає сім радіових станцій в сімох більших містах, раніше продав у Чикаґо за 13 мільйонів дол. З 1-им лютим головний постмайстер П. Тіш зменшив на дев'ять годин працю тижнево у поштових урядах через зменшений Конґресом бюджет на 1.2 більйона дол., що спізнить доставу пошти. Дотепер 88 відс. пошти доставлювано до двох днів, а 90 відс. далекої до трьох днів.

Совєтський Союз знову вніс прохання, щоб його прийняти в члени до міжнародних фінансових інституцій: Міжнародного монетарного фонду, Світового банку і Світової торговельної тарифової організації, через критичний економічно-фінансовий стан, (брак твердої валюти). ЗСА не погодилися, поки не буде в Совєтському Союзі вільної торгівлі, людських прав, свободи слова і преси.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У дописі „Й. Тереля у Дітройті" („Свобода" з 13-го лютого) у четвертому абзаці слід читати, що організатором імпрези був Комітет оборони людських прав в Україні. — Ред.

Творчий...

(Закінчення зі стор. 2)

рих символічних познаках для писанок і в різних орнаментаціях, що з'являють собою досконало-ритмічні витвори уяви.

З. Голубець склав його взірцем, що має назву: „Ритмічний мотив", з такою елементарністю для вжитку, як „Пальмета" в східніх орнаментах.

„Місто"; візія його; як алегорія новітнього вавилонізму, в складності його похмурої панорами; прямокутниковий мегаполіс, що чудиськовою велетенністю нависає над приглушеною зеленню: символічною познакою стиснутого життя. Відчуття стереометричности віддано в зламі самої „площі бачення" його, ніби мимовільної ілюстрації до книги поезії Еміля Вергарна: „Міста-головоноги" (1895). Оригінальний розгорт примарної побудовности виконано з потужною ритмікою форм.

Чергова виставка Зенона Голубця найбільш переконливо свідчить про дуже визначний поступ майстра: в його мистецьких осягах, з'явлених в ряді стилістично взірцевих творів модерної скульптури.

ТРЕБА ВИПРАВИТИ

У першій частині статті Андрія Бука п.з. „Перебудова в країнах комунізму" („Свобода", ч. 30 з 17-го лютого ц.р.), треба читати: „Підписаний під кінець договір між СССР і ЗСА (до реалізації якого далеко) відносно знищення середнього і близького засягу ракет, які розміщені на території цих країн, може зменшити 700-тисячну совєтську армію у Східній Німеччині, Польщі, Мадярщині і Чехо-Словаччині..." У другій частині цієї статті („Свобода", ч. 31, з 18-го лютого ц.р.) має бути: „Заступник державного секретаря ЗСА Джан Вайтгед відвідував Польщу і переговорював з представниками уряду, Церкви і забороненої — 'Солідарности' ". — Ред.